

Förordning om allmänne Gators och Gränders samt torgz och publique platzers...

Kungl. förordningar 3. saml.

National Library
of Sweden

1703 $\frac{2}{5}$ UPA 7

1511 149

Förordning

Om

Allmänne Sators och Bränders samt
Borgz och Publique Plakers tilbörliche
renhållande. / iämte annat mer som
här till hörer.

STOCKHOLM.

Tryckt uti Kongl. Bocktr. hoos Sal. Wankijfs Anckia.

22 Maii 1703.

Huruwähl hwar och en i synnerhet bör weta sig wara förbunden samt sielfkräffd tilböriligen at hålla Gatur och Gränder reena för sine Huus och Gårdar; Har man dock / fast än wederbörande här om åro blefne påminne och alfwarligen tillsagde / med misnöije måst förniinna / huru sådant blifwer tillbaka satt / och af störste dehlen cij efterkommit. Fördenstull hafwer Hans Hög-Greflige Excellentz Herr Kongl Rådet och Öfwer-Ståthållaren med Magistraten för ståblikt funnit yttermebra och til alles behörige efterrättelse här öfwer således at Stadga och Förordna som föllier.

I.
Swad de Publique Plaker och Zorg wedkommer / har Stadsens Embez- och Bynagningz Collegium, som för detta dragit försorg at sliike plaker alltid blifwit rehnhåldne / jämwähl hadan efter at låta sig sådant wara angelågit / så at Norremalms Zorg reent giöres af de Åfkarer som boe uthi Norre Förstaden / hwilka bemelte Zorg både reent soopa och Dreenligheten bort föra låta / utan at fordra derföre någon wedergjällning. I från Stora Torget i Staden och Torget på Södermalm / skohla Södermalms Åfkarne wara förbunden / på lijka sätt som Norremalms Åfkarne Dreenligheten bortkiöra / warandes dock för reensopandet förskonte / som förrättas af Stadsens Arbeksfolck. Swad de Plaker wedkommer / som östan til i Staden belagne åro / så skohla Åfkarne på Norremalm hålla rent på den Norre sijdan om Victualie Wågen och Södermalms Åfkarne den Södre sijdan om

150
om bemelte Wäg/ och det utan at begiära der före någon be-
tahnig. Päckare bahnen / som på någon Ohrt wed
Stiepsbroen kan blifwa förordnat / skall hwar afton af
Stadsens ordinarie Päckare reensopas/ och Dreenligheten
af dem bortföras. Elliest med de öfrige Stadsens Torgz och
Publicque Platfers och Broars rehnigörande / skal der med
således förhållas/ som alltid för warir wahnligit / at de med
Stadsens bekostnad reenhållas. Skohlandes Stadsens
Dagzwärckz- skrifware hwar gång mehr bemelte Plazer blif-
wa orene/ låta tillsåna Åkarne at giöra de Plazer rena som
dem tilhöra/ af hwilka/ om någon försummar i rättan tijd in-
ställa sig at fullgiöra hwad honom åligger / plichte hwar
gång med Tre Mark S: Mynt / men skulle förseendet för-
nimmas stå hoos Dagzwärckz- skrifwaren/ umgiälle och han
sin försummelse med En Dal. S: Mynt.

2. Anbelagande de allmänna Gatur och Gränder/ så skall
så snart de blifwa orene/ hwar och en som boor uti Staden och
på Malmarne/ wara plichtig låta giöra dem reena för sine
Portar/ Huus och Gårdar/ skulle någon med reengjörandet
så länge fördröya at Betienterne ifrån Politie-Collegio och
Kiemners- Cammarne warda för anlätne tillsåna dem/ som
kunna tröge finnas/ och en wiß tijd förelägia at hafwa reent
för deras Huus/ och de ändå icke råtta sig/ och efterkomma
hwad som anbefalt blifwer / så skall Betienten då han igen-
fömer/ och finner sådant ännu ogjort/ wara förplichtat straxt
at hämta någre af Stadsens Dagzwärckz karlar som so-
pa Dreenligheten tillsåman/ och sedan igenom Åkare bortföra
låta/ och hwad i så måtto på käftas/ skall utan uppehåld af
dem

dem förnöyas / som i huset eller gården boendes äro och Huushåld äga / med Tijo Dal. S: Mynt för des tresto. Men boor Huus ägaren eller Wården med sin Hysman uti Huset / så åligger honom at draga försorg derom at för des Huus och Gård blifwer reent hållit.

3. Här wiid bör och det inoga acht tagas / at ingen må understå sig wed Fyratijs Mark S:ms Straf/sopa ifrån sitt Huus mitt uppå Gatan någon Snid eller Drenlighet / och låta dem der liggia / lijka som det der med wore för hans Huus reengiordt; Och enär för någons Huus eller Gård och inplamfade Plaz någon sådan Snidhoop eller Drenlighet mitt uppå Gatan finnes liggiande / skola Betienterne med deras befåstnad som boor i Huuset der icke Huuswården sielf boor der inne / på lijka sätt låta Snid och och Drenligheten bortföra / som i näst föregående §. förmåhlt är / utpantandes der til med de ofwanbemelte 40 Mark S:mynt; skohlandes åstwen på sådant sätt förfahras med de Huus som äro belagne wed Torgen / och andre Publique Orter / där hända skulle at någon bleswe befunnen hafwa sopat orenligheten ifrån sitt huus uppå de Publique Orter / och icke den samma på stunden bortföra låtit.

4. Såsom ofta Tråtor och Banskap förorsakas ibland Tienstefolcket / för det at den ena Grannen sopar Drenligheten ifrån sig / in uppå den andras Huus / som ibland uthbrister til hugg och slag; Allt derföre / til förekommande af sådant o:skik / skal intet något Legohion antingen Drång eller Piga understå sig sopa någon Drenlighet in uppå sin Grannes Huus och Gatu / utan sedan den samme uppå hvars och ens
egit

egit Gatu-stycke tilhopa sopat år / straxt bortföhra eller bortbara. Hwilket Legohion / ehoo den wara må som betrådes hafwa sig emot detta försedt / skal derföre plichta med Tree Dal. Silf:mynt / och der sådant wore händt utan Husbondens wettskap och förwållande / skal Husbonden hafwa macht de hos honom uthtagne böter / korta af des Legohions löhn; Men hafwer Legohionet ingen löhn / affstraffas det med Sex dagars Fångelse.

5. Skulle någon finnas **W**ahnartig at han antingen om dagen eller nattetid kastar någon Drenlighet för sin Grannes Huus / tilhörige Rum och Planch / eller elliest uppå gatur och gränder / och warder öfwerwunnen sådant begått hafwa / den samma skal icke få lösa sig med Penningar / utan plichta med Atta dagars Fångelse wed Watn och Bröd / sampt tillhållas sielfwer i egen Person orenligheten bortföhra; Men skulle den som en sådan skamlig giärning öfwoat / icke strart kunna igen fåås / bör icke desto mindre den som boor i det huus / för hwilket en sådan Drenlighet blifwit uthkastad / den samma uthan drögmähl bortföra låta. Och der någon kan antingen straxt eller sedan / få underrättelse om en sådan oförskämd och stygg menniska den der således någon Drenlighet utkastadt / och den samma angifwer / den skal med behörig ehrkiångell blifwa ihugkommen; Men i wijsdrigt fall / den som kan pröfwat her om hafwa haft kundskap och den brogliche intet uppenbarar / skal icke utan tianlig näpst undslippa.

6. Ingom skall wara tillåteligit igenom Fånstren uth på Gaturne kasta något wattn eller annan orenlighet; den
des

der med befunnen warder / skal derföre plichta med 40 Mark
S:mynt / oachtat ingen skada skedd wore / men timar någon
skade / skall den tillbörligen hoos wederbörande umgiällas.
Wijd samma straff skall och wara förbudit at igenom wa-
riehanda Rännor och sielfwe Rännestenarne låta uthlöpa
något tiocft / orent och fuult watn in på sin Granne och
till hans Rännesten föra / hwar af han förtreetoch beswär
kan hafwa.

7. Såsom och det med **F**örsta misshag förspörres / huru
som de Dwins-personer hwilka låta bruka sig at utur
husen bära Drenligheten / intet achta de åthwarningar
som till dem skiedde äro / en eller det Straff de en eller annan
gång äro belagde med / utan alt framgient liusa dagen bäh-
ra Drenligheten uthur Husen / hwilket mycken stanck och ond
lucht förorsakar ; Allt derföre warder sådant uthbårande
om liusa dagen här med alldehles förbudit / utan skal det sam-
ma förrättas ifrån 1 Octob. och till Februarij Månad
flåckan 6 om morgonen / och flåckan 8 om aftenen ; men ifrån
bemelte Februarij Månad till 1 Octobris, flåckan 5 om
morgonen och flåckan 10 om aftenen ; skier det annorledes
än som nu sagt är / skall Hambnsfogden sökia fasttaga dem
som sig här emot förbrnta / hwilkensedan wed den Påhla
som wed stranden opsatt är / skola af Fänge-gubbarne sät-
tias i halsiärn / och sedan med bem:te Påhla blifwa stå-
endes i 2 timor. Och på det hwar och en må weta på
hward ort soopor och annan drenlighheet skall utföras / så
hafwa de sig att rätta efter de Påhlar som wed stranden
opsatte äro med Armar uppå / hward uth handen wijsar.
Men

Men skulle någon understå sig föra orenligheten ut på något annat ställe än de utmärkte Pählar med Armarne uthwijsa / så skall Hambnfogden iämwähl sökia en sådan Person fastaga / eller och göra sig underrättadt / hwarden samme tillhåller / och sedan saken i Politie-Collegio angifwa / skolandes den som öfwerwunnen warder / böta 3 Dahl. Silf:mt ; årkar han ey botum / plichte med 6 dagars Fångelse. Skulle någon orenligheet finnas wed stranderne på någon annan ort / än den som utmärkt är / skall den Hambnfogden / som öfwer den platsen är tilordnad att hafwa upsicht / hwar gång det befinnes / böta 8 öre S:mt för det han icke nogare achtning gifwit på hambnen.

8 Inga Bryggekar skole ställas på gaturne in i Staden som förhindra den allmännefahrten eller kiörande / antingen at twettas eller rökas / utan betiene sig hwar och en af de almänne Brygghus eller sine egne gårdzrum ; Der någre sådanne Kar på gaturne fundne warda / skola Betienrerne hafwa macht dem bortaga och till Hospitalet föra låta / och böte des utan ägaren eller den som dem brukat hafwer / 10 Dahler Silf:mt.

9 Det starke rijdande och kiörande i galopp så om sommaren med Wagnar och Kiärror / som om winteren med Glädor / af ett Partie otwählige och öfwerdådige drängar både i Staden och på Malmarne skie plågar / warder här med alswarligen förbudt / wed 40 Mark Silf:mg böter ; Och der någon sådan dräng der med besunnen och öfwertygad warder / skall husbonden för honom böterne utläggia och sedan sådant af hans löhn korta och afdraga.

Stolandes och den brotflige om här af någon skada timar/ efter des bestaffenheet lagligen derföre plichta. Och der denne intet skul- le hafwa någon innestående Löhn / eller elliest något att betala med/ så skall den samma i sådant fall för sitt otillbörlige förordande och rj- dande/ plichta med 8 dagars fängelse wed watn och bröd.

10 Såsom det icke kan wara allom lägligt gå till Rätta / och sin tijd dermed försomma / så skall hwar och en / när honom nå- got tilfogas / hwar öfwer han sig kan hafwa at beswära / uthi det som hörer till desse här frammanföre omtalte måhl / wara tillåte- ligt / gifwa sådant Politie-Gewaldigern / eller någon annan Poletie- Betient wed handen / hwilken skall wara förplichtad saken å behö- rig ort tillkienna gifwa / den angifne citera låta och der han brots- lig finnes / böterna af honom utsökia. Af alle desse förb:te pen- ninge böter / skall angifwaren hafwa at undfå halfparten / och dhe Fattige den andra halfwa delen.

11 Och alldenstund förutan alt detta Hans Kongl. May:tt den 25 Maj 1699 öfwer Magistratens här i staden underdånige Memo- rial, allernådigst gifne Resolution förmår at det som om gators och gränders steenläggande och lagande blifwer förordnat och ansagt / bör af alla utan åthstilldnat blifwa i acht tagit och efterkommit; Swarföre bör hwar och en för sin gård och huus med stenläggning laga och rätta des tilhörige gata och det till ett sådant stic som for- dras och förestrifwes Försuumes detta och emot skedd warnig efter- sätttes / skall gatan icke des mindre igenom wederbörandes försorg af sådant folk som här till brukas / blifwa rätteligen lagat / och omkostnaden där på af den trögas och försumligas egendom / behörigen uthtagas. Stockholms Rådhuus den 2 Maj Anno 1703.

